

ZÁPIS ZE 7. ZASEDÁNÍ MONITOROVACÍHO VÝBORU OPERAČNÍHO PROGRAMU JAN AMOS KOMENSKÝ

Datum konání: 12. září 2024

Místo konání: MŠMT, Harfa Office Park, Českomoravská 2420/15, Praha 9, 2. patro, Zlatá zasedací místnost

Účastníci jednání: členové, stálí hosté a hosté Monitorovacího výboru (MV) Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) dle prezenční listiny

Předsedající: PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D. (předseda MV)

PROGRAM

- Informace o implementaci OP JAK *(informace)*
- Činnost PKP *(informace)*
- Aktuální informace o vyhlášených výzvách *(informace)*
- Informace o provádění publicity OP JAK *(informace)*
- Metodika výběru operací a hodnoticí kritéria pro výzvy *(projednání a schválení)*
 - Šablony pro MŠ a ZŠ II
 - Šablony pro SŠ a VOŠ II
- Informace o realizaci IPs CARDS *(informace)*

Začátek zasedání v 9:30 hod.

ZAHÁJENÍ, ÚVODNÍ SLOVA

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., předseda MV, MŠMT, přivítal přítomné na 7. zasedání Monitorovacího výboru OP JAK, konstatoval jeho usnášeníschopnost a upozornil na pořízení zvukového záznamu pro potřeby zpracování zápisu ze zasedání.

Mgr. Aneta Caithamlová, MPA, místopředsedkyně MV, MŠMT, představila navržený program, ke kterému nebyly vzneseny žádné připomínky.

MV OP JAK konsensuálně schválil návrh programu zasedání v souladu s podkladem č. 1.0.

Pavel Tychtl, EK, DG EMPL, informoval o probíhajícím mid-term review operačních programů (střednědobé hodnocení v polovině programového období), které je navázáno na doporučení plynoucí z Country Reports 2024 Evropské komise. Hlavní doporučení pro ČR v sociální oblasti se týkají lepší integrace ukrajinských uprchlíků při zapojení na trhu práce, uznávání jejich vzdělávání a diplomů a zapojení ukrajinských středoškolských studentů do vzdělávání. Doporučení dále směřují do oblastí, kde v ČR nadále přetrvávají nerovnosti ve vzdělávání, a to nejenom dětí ze znevýhodněného prostředí a romské menšiny, ale všude, kde si rodiny nemohou dovolit soukromou investici do vzdělávání.

Zmínil též perspektivy pro další programové období po roce 2027. Hlavní politická linie Evropské komise se má zaměřovat na konkurenceschopnost, pro kterou je velice důležitý rozvoj vzdělávání a dovedností. Bude připraven strategický plán pro vzdělávání, který se bude zaměřovat na STEM a potřeby pracovního trhu. Bude kladen důraz na získávání nových dovedností v průběhu profesní kariéry, což je oblast, ve které se od ČR očekává zlepšení, a to i v souvislosti s vysokým množstvím předčasných odchodů do důchodu či s omezeným využíváním zkrácených úvazků.

Doposud není rozhodnuto, zda bude financování probíhat prostřednictvím jednoho fondu, obdobně jako v případě Národního plánu obnovy, či opět formou soustavy evropských strukturálních fondů. Financování bude zaměřené na zmíněné priority a bude kladen větší důraz na využívání finančních nástrojů, protože s tím, jak se ČR přibližuje průměru HDP Evropské unie, budou prostředky plynoucí do ČR výrazně nižší.

INFORMACE O IMPLEMENTACI OP JAK, ČINNOSTI PKP A VYHLÁŠENÝCH VÝZVÁCH

Mgr. Aneta Caithamlová, MPA, informovala o pokroku v implementaci OP JAK (snímky č. 4 až 15 prezentace). Zaměřila se na činnost plánovacích komisí programu, vyhlášené a připravované výzvy a finanční pokrok v čerpání prostředků včetně předpokladu úspěšného naplnění pravidla N+3.

INFORMACE O PROVÁDĚNÍ PUBLICITY OP JAK

Bc. Jan Frisch, ředitel odboru technické pomoci, MŠMT, představil pokrok v realizaci publicity OP JAK (snímky č. 16 až 20 prezentace). Zejména zmínil spuštění nové sekce Labyrint projektů na webových stránkách opjak.cz, kde jsou umístěna videa či rozhovory s příjemci podpory OP JAK. Zároveň budou tyto příspěvky zveřejňovány i na sociálních sítích. Druhá stěžejní informace se týkala dokončení přípravy databáze produktů podpořených z fondů EU, která bude nově obsahovat výstupy projektů podpořených nejen z OP VVV, ale i z OP JAK. Informace doplnil promítnutím videa propagujícího úspěšný projekt OP JAK.

METODIKA VÝBĚRU OPERACÍ A HODNOTICÍ KRITÉRIA PRO VÝZVU ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ II

Mgr. Martina Jedličková, oddělení koncepce výzev OP pro regionální školství, MŠMT, na úvod představila vyhodnocení realizace projektů ve výzvách Šablony pro MŠ a ZŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ I. (snímky č. 21 až 27 prezentace). Upozornila na rozdíly oproti první vlně výzev, přičemž zásadní spočívá zejména v neopakování šablon školního speciálního pedagoga a školního psychologa pro základní školy ve výzvě pro MŠ a ZŠ II z důvodu plánovaného financování těchto pozic ze státního rozpočtu a přesunutí pilotáže a ověření modelu institucionalizace podpůrných pedagogických pozic školního psychologa a školního speciálního pedagoga do středních škol (do výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ II). Zároveň je pozice školního speciálního pedagoga opět zařazena do šablon pro mateřské školy. Nově je do obou výzev zařazen specifický cíl 2.4 Prosazovat socioekonomickou integraci marginalizovaných skupin, jako jsou Romové.

Dále představila informace, metodiku hodnocení a hodnoticí kritéria pro výzvu Šablony pro MŠ a ZŠ II (snímky č. 28 až 40 prezentace). Upozornila na změnu termínu pro příjem žádostí oproti původně zaslanému podkladu s informací o výzvě.

Mgr. Jan Mareš, MBA, vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže, MŠMT, k procesu institucionalizace pozic školního speciálního pedagoga a školního psychologa na základních školách uvedl, že se aktuálně dokončuje jednání s legislativní radou vlády k novele školského zákona, který zakotvuje tyto pedagogické pozice do financování z národních zdrojů. S ohledem na další schvalovací proces bude mít účinnost od 1. 1. 2026. Zároveň informoval, že současně probíhá vyjednávání o průběhu financování přechodného období, kterým je rok 2025. K pozici sociálního pedagoga uvedl, že tato pozice je součástí novely zákona o pedagogických pracovnících.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., upozornil, že šablona školního asistenta zůstane pro základní školy zachována. Informoval, že pro školy bude vytvořen Inspiromat, který bude veřejně dostupný na webových stránkách OP JAK a bude uvádět, jakým způsobem bude možné jednotlivé šablony využívat. V případě druhé vlny výzev se však bude jednat o projekty s výrazně nižším rozpočtem.

Mgr. Silvie Pýchová, ÚV ČR – Rada pro nestátní neziskové organizace, se dotázala, jak bude zajištěno financování pozic školního speciálního pedagoga a školního psychologa v přechodném období do roku 2026, aby se školy nedostaly do situace, kdy úvazky budou muset být pokryty z vlastních zdrojů.

Mgr. Jan Mareš, MBA, odpověděl, že v rámci jednání o státním rozpočtu a objemu financí pro MŠMT na příští rok je v návrzích MŠMT požadavek na zajištění finančních prostředků na přechodné období roku 2025.

Mgr. Aneta Caithamlová, MPA, upřesnila, že na období, než se výdaj na uvedené pozice stane mandatorním výdajem státního rozpočtu, vyjednává MŠMT o přidělení finančních prostředků do národního dotačního programu.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., doplnil, že žadatelé/příjemci se mohou s dotazy obracet na e-mail institucionalizace@msmt.cz.

Ing. Miloš Rathouský, Svaz průmyslu a dopravy ČR, vznesl formální podnět k výměně pořadí prvních dvou kritérií přijatelnosti, tj. aby první v pořadí bylo zařazeno kritérium „Žadatel splňuje definici oprávněného žadatele vymezeného ve výzvě“ a druhé v pořadí „Výběr šablon/šablony odpovídá podmínkám výzvy“.

Mgr. Aneta Caithamlová, MPA, uvedla, že navrhovaná změna pořadí lépe odpovídá průběhu posuzování kritérií a přislíbila úpravu eventuálně provést¹.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., uzavřel rozpravu s tím, že ŘO doufá, že se opět podaří dosáhnout vysoké účasti škol v této výzvě i při její nižší alokaci, neboť bylo věnováno velké úsilí prioritizaci zahrnutých šablon tak, aby byly podpořeny ty nejvíce potřebné, které jsou současně nejvíce finančně náročné, a navrhl hlasovat o usnesení.

MV OP JAK

- I. schvaluje navrženou metodiku výběru operací pro výzvu Šablony pro MŠ a ZŠ II ve znění podkladového materiálu č. 2.3;
- II. schvaluje navržená hodnotící kritéria pro výzvu Šablony pro MŠ a ZŠ II ve znění podkladového materiálu č. 2.4.

MV OP JAK konsensuálně schválil Usnesení č. 1 v příloze zápisu.

METODIKA VÝBĚRU OPERACÍ A HODNOTICÍ KRITÉRIA PRO VÝZVU ŠABLONY PRO SŠ A VOŠ II

Mgr. Martina Jedličková, představila informace, metodiku hodnocení a hodnotící kritéria pro výzvu Šablony pro SŠ a VOŠ II (snímky č. 42 až 54 prezentace). Upozornila na změnu termínu pro příjem žádostí oproti původně zaslanému podkladu s informací no výzvě.

¹ ŘO následně prověřil možnost úpravy pořadí hodnotících kritérií v rámci přijatelnosti. Tato změna se však projevila jako nežádoucí, protože hodnotící kritéria jsou zanesena ve stávajícím pořadí ve výzvě, resp. v navazující dokumentaci, toto pořadí kritérií je též nastaveno napříč výzvami, u kterých je využíván model kontroly formálních náležitostí a přijatelnosti, a navrhovaná formální úprava bez jakéhokoliv dopadu do kvality a věcnosti nastavení hodnotících kritérií by byla neúměrně procesně náročná oproti tomu, jaký minimální přínos by měla.

RNDr. Aleš Jakubec, Ph.D., Asociace krajů ČR, požádal o vysvětlení, proč v šablonách pro základní školy nebude podporována pozice sociálního pedagoga, zatímco v šablonách pro mateřské školy a střední školy tato pozice zařazena je.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., upřesnil, že pozice bude zakotvena v zákoně, byť se z hlediska zákona nebude jednat o mandatorní pozici, ačkoliv bude mít jasně stanovené kvalifikační požadavky. Zkušenosti z OP VVV i OP JAK zároveň ukazují, že se většinou jedná o nízké úvazky.

Mgr. Ing. Luboš Zajíc, MBA, Asociace ředitelů základních škol ČR, vyjádřil pochybnost, že pozice sociálního pedagoga by měla být tak marginální, protože zejména v oblastech vyloučených lokalit je nenahraditelná jinými pracovníky. Proto by byl rád, aby tato pozice byla trvale řešena v rámci financování ze státního rozpočtu, protože získat tyto specialisty bývá poměrně složité. Neměla by nastat situace, že tito pracovníci by museli být z důvodu nedostatku financí propuštěni, protože by bylo obtížné je získávat zpět.

Mgr. Jan Mareš, MBA, reagoval, že u národního projektu Podpora rovných příležitostí (pracovně nazvaného „400 škol“), s přihlédnutím k jejich socioekonomickému statutu, je tato pozice podpořena v rámci Národního plánu obnovy.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., přislíbil zaslat podrobnější zdůvodnění zpracované sekci vzdělávání a mládeže MŠMT² se zápisem ze zasedání a vyzval k přijetí usnesení.

MV OP JAK

- I. schvaluje navrženou metodiku výběru operací pro výzvu Šablony pro SŠ a VOŠ II ve znění podkladového materiálu č. 3.3,
- II. schvaluje navržená hodnotící kritéria pro výzvu Šablony pro Šablony pro SŠ a VOŠ II ve znění podkladového materiálu č. 3.4.

MV OP JAK konsensuálně schválil Usnesení č. 2 v příloze zápisu.

INFORMACE O REALIZACI INDIVIDUÁLNÍCH PROJEKTŮ SYSTÉMOVÝCH

Mgr. Stanislav Tvaroh, ředitel odboru administrace projektů regionálního školství, přednesl stručné shrnutí o průběhu realizace šesti individuálních projektů systémových (snímky č. 56 až 59 prezentace).

INFORMACE O REALIZACI IPs CZECH ACADEMIC AND RESEARCH DISCOVERY SERVICES (CARDS)

Ing. Martin Svoboda, ředitel Národní technické knihovny (NTK), představil pokrok v realizaci IPs CARDS. Zdůraznil, že jeho hlavním cílem je, v návaznosti na ukončený projekt CzechElib, vytvořit takové prostředí, které bude ještě perspektivněji podporovat sdílení informací a pomáhat knihovnám, zejména na vysokých školách, aby se dostaly na srovnatelnou evropskou úroveň (snímky č. 60 až 76 prezentace). Na závěr poděkoval MV za mnohaletou spolupráci při realizaci tohoto i předcházejících projektů s tím, že ke konci roku 2024 po 27 letech opouští pozici ředitele NTK.

Pan ředitel Svoboda byl za své vystoupení a dlouholetou spolupráci oceněn dlouhým potleskem.

² Informace sekce vzdělávání a mládeže k zařazení pozice sociálního pedagoga ve výzvách Šablony pro MŠ a ZŠ II a Šablony pro SŠ a VOŠ II je uvedena v příloze zápisu.

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., vyzdvihl přínosnou spolupráci s NTK při realizaci projektu CzechElib, který byl podpořen z OP VVV, a vyjádřil naději na její další pokračování nejen při realizaci IPs CARDS, ale i při nastartování projektu EOSC.

RŮZNÉ

Mgr. Silvie Pýchová požádala o argumentaci k nezařazení pozice sociálního pedagoga do šablony pro základní školy.

Mgr. Aneta Caithamlová, MPA, reagovala informací k procesnímu postupu při zpracování výzvy, kdy ŘO nastavil její věcné parametry dle požadavků sekce vzdělávání a mládeže, proto tato sekce bude požádána o zpracování oficiálního zdůvodnění, které bude zasláno členům MV.³

PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D., oznámil termín dalšího zasedání MV OP JAK (17. 10. 2024), které bude probíhat v on-line formě, protože na programu bude k projednání pouze jedna výzva, a poděkoval přítomným za aktivní účast na zasedání.

Konec zasedání v 11:25 hod.

HLAVNÍ ZÁVĚRY 7. MV OP JAK

MV OP JAK:

- projednal a schválil metodiku výběru operací a hodnotící kritéria pro výzvu Šablony pro MŠ a ZŠ II;
- projednal a schválil metodiku výběru operací a hodnotící kritéria pro výzvu Šablony pro SŠ a VOŠ II.

PŘÍLOHY ZÁPISU

- P1 – Informace sekce vzdělávání a mládeže MŠMT pro členy MV OP JAK, plynoucí ze zasedání dne 12. 9. 2024, týkající se sdělení důvodu nezařazení pozice sociálního pedagoga do personální podpory v tzv. Šablonách II pro ZŠ
- P2 – Prezenční listina ze 7. zasedání MV OP JAK
- P3 – Prezentace ze 7. zasedání MV OP JAK
- P4 – Usnesení č. 1 k metodice výběru operací a hodnotícím kritériím pro výzvu Šablony pro MŠ a ZŠ II
- P5 – Usnesení č. 2 k metodice výběru operací a hodnotícím kritériím pro výzvu Šablony pro SŠ a VOŠ II

Zapsal: Sekretariát MV OP JAK
Schválil:

.....
PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D.
předseda MV OP JAK

³ Informace sekce vzdělávání a mládeže k zařazení pozice sociálního pedagoga ve výzvách Šablony pro MŠ a ZŠ II a Šablony pro SŠ a VOŠ II je uvedena v příloze zápisu.

PŘÍLOHA Č. 1 K ZÁPISU Z MV OP JAK (12. 9. 2024)

Informace sekce vzdělávání a mládeže MŠMT pro členy MV OP JAK, týkající se sdělení důvodu nezařazení pozice sociálního pedagoga do personální podpory v tzv. Šablonách II pro ZŠ:

MŠMT sociální práci na základních školách nezpochybuje. Sociální práce není však doménou pouze pozice sociálního pedagoga, ale je poskytována řadou dalších podpůrných opatření. Rozhodnutí nezařadit uvedenou pozici do šablon bylo dáno těmito faktory:

1. Postupné snižování alokací ESF a přechod na systémové financování

Redukce financovatelných pozic je důsledkem postupně se snižující finanční alokace a přechod projektově ověřených podpor do systému státního financování.

2. Indexové financování & institucionalizace

Absence sociálního pedagoga souvisí s institucionalizací podpůrných pozic psychologa a speciálního pedagoga, kteří byli také vyjmuti z dalšího kola OP JAK. MŠMT má v plánu sociálního pedagoga systémově ukotvit pomocí indexového financování, kdy školy zatížené sociálním znevýhodněním dostanou nárok na úvazek sociálního pedagoga (podle míry znevýhodnění a také velikosti školy). Stejně jako u psychologů a speciálních pedagogů byly projekty OP JAK pouze pilotáží dané pozice a ministerstvo muselo dříve či později rozhodnout, jestli a jak pozice ukotvit systémově. Není tak účelné umožnit realizovat šablonu sociálního pedagoga, kterou MŠMT nebude v budoucnu plošně hradit všem školám.

3. Zaměření na kumulaci sociálního znevýhodnění

Sociální pedagog je z pohledu MŠMT zejména nástroj na vyrovnávání bariér způsobených sociálním znevýhodněním, tudíž se rozhodlo pro jeho systémové hrazení pouze na školách, které jsou zatíženy těmito problémy. Na školách, kde není kumulace sociálního znevýhodnění zásadní, může potřebnou péči poskytnout jiná podpůrná pozice. Mezi těmi jsou metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog, školní psycholog a třídní učitel. Toto jde ruku v ruce s institucionalizací psychologů a speciálních pedagogů, kdy budou školy nově povinny zajistit služby alespoň jedné z těchto pozic.

4. Zachování šablon pro MŠ a SŠ

Jelikož nebylo jisté, zdali bude indexové financování v prvních fázích zavedeno i v MŠ a SŠ, zůstal sociální pedagog v těchto šablonách.

5. Analýza čerpání sociálního pedagoga z OP JAK

Celkový počet čerpaných úvazků je 62,5 na 176 školách. Z toho je celkem 56 škol buď zapojených do projektu PROP (Podpora škol, NPO) nebo byly pomocí indexu sociálního znevýhodnění (který byl použit v projektu PROP) identifikovány jako znevýhodněné, ale do projektu nebyly zapojené. Jedná se tedy o 56 škol, které budou s velkou pravděpodobností zahrnuty v plánovaném indexovém financování.

Zbývá tedy pouze 120 základních škol (se 41,75 úvazky), které v současnosti čerpají sociálního pedagoga z OP JAK a zároveň nebudou zahrnuty v indexovém financování. Pro srovnání, pozici psychologa nebo speciálního pedagoga z OP JAK čerpalo 2 041 škol o celkovém objemu 1 016,7 úvazků. Záměrem je pozici sociálního pedagoga systémově ukotvit na nejpotřebnějších školách a jako nástroj plošné intervence využít šířeji využívané pozice školních psychologů a školních pedagogů.

6. Naopak mezi šablonami byla zachována pozice školního asistenta. Tuto pozici řada škol může využít pro činnosti sociálně-pedagogického charakteru.